

27.02.2013

Kj/16

§ 84

Stj / Den av ledamoten Yrjö Hakanen väckta motionen om utarbetandet av ett äldreomsorgsprogram

HEL 2012-012540 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Yrjö Hakanen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Olli Hari, stadssekreterare, telefon: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Yrjö Hakanen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Yrjö Hakanen och 22 andra ledamöter föreslår i sin motion att stadsstyrelsen ska börja bereda ett förslag för stadsfullmäktige om ett äldreomsorgsprogram. I programmet ska det anges konkreta åtgärder för god vård.

Stadsstyrelsen konstaterar att det inte har gjorts upp ett särskilt äldreomsorgsprogram i Helsingfors efter programmet för 2006–2009 utan riktlinjerna för åldersgruppen i fråga har inkluderats i stadens strategiprogram och i förvaltningarnas verksamhetsplaner.

Strategiprogrammet för 2013–2016 är under arbete. Programmet kommer att innehålla även stadens gemensamma riktlinjer för äldre. Härigenom är det möjligt att säkerställa att riktlinjerna för åldersgruppen förpliktar alla förvaltningar och att frågor beträffande äldre inte faller bara under till exempel social- och hälsovårdsväsendets ansvar. De befintliga kunskaperna och undersökningarna utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt i beredningsarbetet. På basis av stadens strategiska riktlinjer upprättar

27.02.2013

Kj/16

förvaltningarna sina verksamhetsplaner, i vilka det anges konkreta mål och åtgärder.

Stadsstyrelsen förenar sig om den uppfattning i utlåtandena enligt vilken organisationsreformen inom social- och hälsovårdsväsendet kommer att ge alldeles nya möjligheter till att utveckla tjänsterna för äldre när gränserna mellan organisationerna avvecklas och nya verksamhetsenheter bildas. I samband med verksamhetsplanerna kommer man dessutom att precisera tillvägagångssätten för dygnetruntvård, rehabilitering, hemtjänster, serviceboende och stöd för närståendevård. Den nya organisationen ska också fortsätta och vidareutveckla samarbetet för äldres bästa med äldrerådet, de övriga förvaltningarna och den tredje sektorn.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Olli Hari, stadssekreterare, telefon: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 13.02.2013 § 61

Bordlades 13.02.2013

HEL 2012-012540 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Olli Hari, stadssekreterare, telefon: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 28.01.2013 § 118

HEL 2012-012540 T 00 00 03

27.02.2013

Kj/16

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 20.11.2012 § 372

HEL 2012-012540 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Sosiaalilautakunta yhtyy aloitteen tekijöiden näkemykseen siitä, että ikääntyvien helsinkiläisten palvelujen turvaaminen on kasvava haaste, joka koskee erilaisia palveluja sosiaali- ja terveystoimesta asumiseen, liikuntaan, kulttuuriin ja joukkoliikenteeseen. Helsingissä ei ole laadittu erillistä vanhuspalveluohjelmaa vuosia 2006 - 2009 koskeneen ohjelman jälkeen, vaan tätä ikäryhmää koskevat linjaukset on sisällytetty kaupungin strategiaohjelmaan ja hallintokuntien toimintasuunnitelmiin.

Strategiaohjelmaa vuosille 2013 - 2016 ollaan parhaillaan laatimassa ja se tulee sisältämään myös ikääntyviä koskevat kaupungin yhteiset linjaukset. Kaupungin strategisten linjausten pohjalta hallintokunnat tulevat laatimaan omat toimintasuunnitelmansa, joissa konkretisoidaan tavoitteet ja toimintatavat. Sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistus 1.1.2013 antaa hyvät mahdollisuudet ikäihmisten palvelujen kehittämiseksi entisten organisaatorajojen poistuessa ja uusien toimintayksikköjen käynnistyessä. Toimintaa suunniteltaessa tullaan linjaamaan myös aloitteessa mainitut ympärivuorokautisen hoidon, kuntoutuksen, kotiin annettavien palvelujen ja omaishoidon tuen toimintatavat.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimista on menossa eduskunnan käsittelyyn ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2013. Jos eduskunta hyväksyy lain

27.02.2013

Kj/16

esitettyssä muodossa, tulee laki edellyttämään kunnilta suunnitelmaa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen edistämisestä. Suunnitelmassa on

- 1) arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä palvelutarpeeseen vaikuttavia tekijöitä;
- 2) määriteltävä tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistämiseksi, itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä palvelujen määrän ja laadun kehittämiseksi;
- 3) määriteltävä toimenpiteet, joilla kunta vastaa näiden tavoitteiden toteutumisesta;
- 4) arvioitava voimavarat, jotka kunnassa tarvitaan toimenpiteiden toteuttamiseksi;
- 5) määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa; sekä
- 6) määriteltävä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä ikääntyneen väestön elinoloihin vaikuttamisessa ikääntyneitä edustavien järjestöjen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden, yritysten, valtion viranomaisten ja muiden asiaan liittyvien toimijoiden kanssa.

Lisäksi kunnan on arvioitava ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua vuosittain. Lain edellyttämä suunnitelma tulee siis suurelta osalta vastaamaan aloitteessa esitettyä vanhuspalveluohjelmaa.

Terveysvaikutusten arviointi

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta on ratkaisevaa, tukevatko erilaiset palvelut, hoiva ja hoito heidän päivittäistä selviytymistään. Kunta voi tukea ikäihmisiä riittävillä ja oikea-aikaisilla palveluilla ja toimenpiteillä sekä yhteistyöllä eri tahojen kanssa. Yksilöllisten palvelukokonaisuuksien järjestäminen edellyttää selkeää yhteistä tavoitetilaa, laaja-alaista suunnittelua ja toteutusta sekä arviointia. Ikäihmisiä koskevilla strategisilla linjauksilla ja niiden toimeenpanoa tukevalla toimintasuunnitelmilla kunta voi edesauttaa tavoitteiden toteutumista myönteisten terveysvaikutusten saavuttamiseksi

Käsittely

20.11.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

27.02.2013

Kj/16

Esittelijä poisti lausuntoehdotuksensa Terveysvaikutusten arviointi -nimisen luvun toisen virkkeen kolmannen sanan "osaltaan", jolloin virkkeen alku "Kunta voi osaltaan tukea" muuttui muotoon "Kunta voi tukea".

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Outi Paulig, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 43580
outi.paulig(a)hel.fi

Terveyslautakunta 13.11.2012 § 274

HEL 2012-012540 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Terveyslautakunta yhtyy aloitteen tekijöiden näkemukseen siitä, että ikääntyvien helsinkiläisten palvelujen turvaaminen on kasvava haaste, joka koskee laajasti erilaisia palveluja sosiaali- ja terveystoimesta asumiseen, liikuntaan, kulttuuriin ja joukkoliikenteeseen.

Terveyslautakunta toteaa, että kaupungin suunnittelujärjestelmässä tavoitteena on toimia selkeästi siten, että asiat linjataan strategiaohjelmassa ja talousarviossa. Näin on mahdollista varmistaa tavoitteiden toteutuminen myös taloudellisesti. Erillisiä ohjelmia pyritään välttämään, koska niiden sitominen suunnittelujärjestelmään on haasteellista. Niinpä Helsingissä ei ole laadittu erillistä vanhuspalveluohjelmaa vuosia 2006 - 2009 koskeneen ohjelman jälkeen, vaan strategiaohjelmaa iäkkäille ollaan parhaillaan laatimassa vuosille 2013 - 2016. Tähän strategiaohjelmaan tultaneen sisällyttämään kaikkia hallintokuntia velvoittavat vanhuspalveluita koskevat kaupungin yhteiset linjaukset. Näin on myös mahdollista varmistaa, että tätä ikäryhmää koskevat linjaukset velvoittavat kaikkia hallintokuntia, eivätkä ikäihmisten asiat jää esimerkiksi vain sosiaali- ja terveystoimen vastuulle.

Valmistelutyössä käytetään mahdollisimman laajasti saatavilla olevia tutkimuksia ja selvityksiä, kuten esimerkiksi kaupunginjohtajan tilaamaa selvitystä "Vanhenemiseen varautuva kaupunki – esimerkkinä Helsinki" (Harriet Finne-Soveri, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen raportti 31/2012).

27.02.2013

Kj/16

Hallintokunnat tulevat laatimaan kaupungin strategisten linjausten pohjalta omat toimintasuunnitelmansa, joissa konkretisoidaan tavoitteet ja toimintatavat. Sosiaali- ja terveystoimen 1.1.2013 voimaan astuva organisaatiouudistus tulee antamaan mahdollisuuksia ikäihmisten palvelujen kehittämiseksi entisten organisaatorajojen poistuessa ja uusien toimintayksikköjen käynnistyessä. Toimintaa suunniteltaessa tullaan linjaamaan myös aloitteessa mainitut ympärivuorokautisen hoidon, kuntoutuksen, kotiin annettavien palvelujen, palveluasumisen ja omaishoidon tuen toimintatavat. Uuden organisaation tulee jatkaa ja edelleen kehittää vanhusneuvoston, muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vielä terveyslautakunta toteaa, että kaupungin tulee seurata tiiviisti meneillään olevia lakiuudistuksia myös ikäihmisten näkökulmasta. Ajankohtainen on erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistamiskokonaisuus, johon sisältyy läkkään henkilön sosiaali- ja terveystoimen saannin turvaaminen (nk. vanhuspalvelulaki).

Terveysvaikutusten arviointi

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta on ratkaisevaa tukevatko erilaiset palvelut, hoiva ja hoito heidän päivittäistä selviytymistään. Kunta voi osaltaan tukea ikäihmisiä riittäväillä ja oikea-aikaisilla palveluilla ja toimenpiteillä sekä yhteistyöllä eri tahojen kanssa. Yksilöllisten palvelukokonaisuuksien järjestäminen edellyttää selkeää yhteistä tavoitetta, laaja-alaista suunnittelua ja toteutusta sekä arviointia. Ikäihmisiä koskevilla strategisilla linjauksilla ja niiden toimeenpanoa tukevalla toimintasuunnitelmalla kunta voi edesauttaa tavoitteiden toteutumista myönteisten terveysvaikutusten saavuttamiseksi."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 1.11.2012

HEL 2012-012540 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus on aloitteen tekijöiden kanssa samaa mieltä, että ikääntyvien helsinkiläisten palvelujen turvaaminen on

27.02.2013

Kj/16

kasvava haaste, joka koskee laajasti erilaisia palveluja sosiaali- ja terveystoimesta asumiseen, liikuntaan, kulttuuriin ja joukkoliikenteeseen.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että Helsingissä ei ole laadittu erillistä vanhuspalveluohjelmaa vuosia 2006 - 2009 koskeneen ohjelman jälkeen, vaan tätä ikäryhmää koskevat linjaukset on sisällytetty kaupungin strategiaohjelmaan ja hallintokuntien toimintasuunnitelmiin.

Strategiaohjelmaa vuosille 2013 - 2016 ollaan parhaillaan laatimassa ja se tulee sisältämään myös ikääntyviä koskevat kaupungin yhteiset linjaukset. Näin on mahdollista varmistaa, että tätä ikäryhmää koskevat linjaukset velvoittavat kaikkia hallintokuntia, eivätkä ikäihmisten asiat jää esimerkiksi vain sosiaali- ja terveystoimen vastuulle. Valmistelutyössä käytetään mahdollisimman laajasti saatavilla olevia tietoja ja tutkimuksia. Kaupungin strategisten linjausten pohjalta hallintokunnat tulevat laatimaan omat toimintasuunnitelmansa, joissa konkretisoidaan tavoitteet ja toimintatavat.

Sosiaali- ja terveystoimen 1.1.2013 voimaan astuva organisaatiouudistus tulee antamaan aivan uudenlaisia mahdollisuuksia ikäihmisten palvelujen kehittämiseksi entisten organisaatorajojen poistuessa ja uusien toimintayksikköjen käynnistyessä. Toimintaa suunniteltaessa tullaan linjaamaan myös aloitteessa mainitut ympärivuorokautisen hoidon, kuntoutuksen, kotiin annettavien palvelujen, palveluasumisen ja omaishoidon tuen toimintatavat. Lisäksi uuden organisaation tulee jatkaa ja edelleen kehittää vanhusneuvoston, muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä ikäihmisten parhaaksi.

Lopuksi talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että meneillään on lakiuudistuksia koskien myös ikäihmisiä. Näitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistamiskokonaisuus, johon sisältyy läkkään henkilön sosiaali- ja terveystoimen palvelujen saannin turvaaminen (nk. vanhuspalvelulaki).

Lisätiedot

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi